

DZIENNIK URZĘDOWY

C. i k. Komendy Obwodowej w Koziencach.

Część VIII. — Wydana dnia 10. lipca 1916.

TREŚĆ: Osobiste. — 1. Sądownictwo; Zmiany w sądownictwie. — 2. Zbiory rolne; ich zużytkowanie. — 3. Rozszerzenie Jeneral-Gubernatorstwa na obwody Chelm, Hrubieszów i Tomaszów. — 4. Obrót pieniężny. — 5. Kurs zamiany rubla. — 6. Obwieszczenie w sprawie otwarcia kursu nauki akuszeryi w szkole położnych w Krakowie. — 7. Kursa wakacyjne dla nauczycielstwa. — 8. Obwieszczenie o przyjmowaniu osób z pośród mieszkańców obszaru okupowanego do służby w c. i k. Żandarmeryi. — 9. Zaraza stadnicza koni i otręt koni i bydła rogatego. — 10. Ułatwienia w ruchu granicznym przy wykonywaniu obowiązków duszpasterskich i uczęszczaniu do kościoła. — 11. Ceny cukru. — 12. Przyjmowanie prywatnych pakietów pocztowych przez etapowe urzędy pocztowe. — 13. Ostrzeżenie przed spekulacjami gruntowymi. — 13. Wykaz osób skazanych przez c. i k. Sąd wojskowy.

Osobiste.

Wskutek powołania c. i k. podpułkownika Juliusza Kiliana na inne stanowisko służbowe, został przydzielony do tut. c. i k. Komendy w charakterze zastępcy Komendanta obwodu c. i k. major Rudolf Kellner.

1.

Sądownictwo.

Poniżej ogłasza się tekst rozporządzenia Naczelnego Wodza armii z 9. maja 1916, Dzien. rozp. c. i k. Zarządu wojskowego w Polsce, Część XXI, Nr. 58.

Mocą uprawnień Najwyższej władzy cywilnej i wojskowej, przeniesionych na Mnie rozkazem Najwyższego Dowództwa zarządzam dla obszarów Polski, podlegających administracyi wojskowej austriacko-węgierskiej (obszar okupowany), co następuje:

Artykuł I.

Organizacya sądownictwa.

Sądownictwo, o ile nie jest przekazane Sądom wojskowym (polowym), sprawują po części Sądy pokoju w pierwszej instancyi, a Sądy Komend obwodowych w drugiej instancyi (sądownictwo niższe), po części zaś Trybunały w pierwszej instancyi a Sąd apelacyjny Jeneral-Gubernatorstwa w drugiej instancyi (sądownictwo wyższe).

Artykuł II.

Sądownictwo niższe.

a) Sądy pokoju.

§ 1.

Sądy pokoju wstępują w miejsce dotychczasowych Sądów gminnych i Sądów pokoju.

Każdy Sąd pokoju sprawuje w swoim okręgu urzę-

dowym sądownictwo we wszystkich sprawach, w których dotychczas właściwym był Sąd gminny lub Sąd pokoju.

Sędziów pokoju, ławników i sekretarzy mianuje Komendant obwodu, który może ich też każdej chwili usunąć.

Zresztą obowiązują co do składu i toku urzędowania Sądów pokoju przepisy obowiązujące dla Sądów gminnych.

Sędzia państwowy, ustanowiony jako sędzia pokoju, wydaje wyroki bez współdziałania ławników.

§ 2.

Komendant obwodu może za zezwoleniem Jenerał-Gubernatora zarządzić w obrębie obwodu zmiany co do siedzib i okręgów Sądów pokoju; zarządzenia takie będą ogłoszone w Dzienniku urzędowym.

b) Sądy obwodowe.

§ 3.

Wskutek środków prawnych przeciw rozstrzygnięciom Sądów pokoju orzeka Sąd Komendy obwodowej (Sąd obwodowy) w komplecie trzech sędziów, wliczając w to przewodniczącego.

Przewodniczy powołany przez Jenerał-Gubernatora państwowy sędzia cywilny lub jego zastępca. Jako wotantów powołuje Komendant obwodu, zależnie od stosunków miejscowych, państwowych sędziów cywilnych, przydzielonych do Komendy obwodowej lub sędziów pokoju.

Sędzia pokoju, który w I. instancyi był czynny jako sędzia w pewnej sprawie, nie może brać udziału w rozpatrywaniu tej samej sprawy w II. instancyi.

§ 4.

Sąd obwodowy i jego przewodniczący (§ 3, ustęp 2) spełniają wszelkie czynności sędziowskie i administracyjne, które według ustaw krajowych były przekazane zjazdowi sędziów pokoju lub przewodniczącemu tegoż, a nie zostały zastrzeżone innej władzy.

Przewodniczący sprawuje w szczególności bezpośredni nadzór służbowy nad Sądami pokoju. Może on zamiast miejscowo właściwego delegować aż do odwołania inny Sąd pokoju do rozpatrywania pewnej sprawy lub do prowadzenia sprawy opiekuńczej i powołać innego sędziego pokoju do przewodnictwa w radzie rodzinnej.

Artykuł III.

Sądownictwo wyższe.

a) Trybunały.

§ 5.

Do wykonywania sądownictwa w sprawach, które nie są przekazane Sądom pokoju, ustanawia się w myśl artykułu I. Trybunały:

w **Kielcach** dla obwodów: buskiego, jędrzejowskiego, kieleckiego, miechowskiego, olkuskiego, pińczowskiego i włoszczowskiego;

w **Lublinie** dla obwodów: biłgorajskiego, chełmskiego, hrubieszowskiego, janowskiego, krasnostawskiego, lubartowskiego, lubelskiego, puławskiego, tomaszowskiego i zamojskiego;

w **Piotrkowie** dla obwodów: dąbrowskiego, nowo-radomskiego i piotrkowskiego;

w **Radomiu** dla obwodów: koneckiego, kozienickiego, opatowskiego, opoczniańskiego, radomskiego, sandomierskiego i wierzbnickiego.

Jenerał-Gubernatorstwo może w drodze rozporządzenia zmienić okręgi Trybunałów. Granice tych okręgów nie mogą przecinać granic obwodów.

§ 6.

Trybunał orzeka w komplecie trzech sędziów, wliczając w to przewodniczącego.

Przewodniczy powołany przez Jenerał-Gubernatora cywilny sędzia państwowy lub jego zastępca. Innych członków Trybunału mianuje Jenerał-Gubernator.

Przepisy, dotyczące załatwiania pewnych spraw przez sędziego jednostkowego, pozostają w mocy.

Trybunał spełnia dla obwodu, w którym ma swą siedzibę, funkcję Sądu obwodowego (§ 3, ustęp 1, § 4).

b) Sąd apelacyjny Jenerał-Gubernatorstwa.

§ 7.

Wskutek środków prawnych przeciw rozstrzygnięciom Trybunałów orzeka Sąd apelacyjny Jenerał-Gubernatorstwa w komplecie trzech sędziów, wliczając w to przewodniczącego.

Przewodniczy powołany przez Naczelną Komendę armii cywilny sędzia państwowy lub jego zastępca. Innych członków Sądu apelacyjnego mianuje Jenerał-Gubernator.

Artykuł IV.

Prawo nadzoru.

§ 8.

Jeneral-Gubernator może powołać na członków Trybunałów i Sądu apelacyjnego Jeneral-Gubernatorstwa także obeznanych z prawem obywateli c. i k. obszaru okupowanego i może ich każdej chwili złożyć z tego urzędu.

Osoby te, zarówno jak obywatele c. i k. obszaru okupowanego, powołani na sędziów pokoju lub ławników (§ 1, ust. 3), składają przy objęciu urzędowania przyrzeczenie, że będą wiernie wykonywać swoje obowiązki i rozstrzygać według prawa, ustaw i sumienia.

Przyrzeczenie odbiera od sędziów pokoju i ławników Komendant obwodu lub jego zastępca, od członków Trybunałów lub Sądu apelacyjnego Jeneral-Gubernator lub jego zastępca.

§ 9.

Przewodniczący Sądów obwodowych, Trybunałów i Sądu apelacyjnego winni wstrzymać każdy wyrok, zapadły pod ich przewodnictwem, jeżeli jest sprzeczny z prawem i ustawą i przedłożyć go wraz z proponowanym przez siebie wyrokiem w ciągu dwudziestu czterech godzin właściwemu komendantowi.

Właściwym komendantem jest dla Sądu obwodowego i Trybunału ten Komendant obwodu, na którego okręg urzędowy sprawa się rozciąga, dla Sądu apelacyjnego zaś Jeneral-Gubernator.

Komendant obwodu, względnie Jeneral-Gubernator winien w ciągu ośmiu dni zatwierdzić albo wyrok wstrzymany, albo wyrok proponowany przez przewodniczącego; decyzja ta będzie następnie wydana z mocą obowiązującą każdego innego wyroku, wydanego przez ten sam sąd.

§ 10.

Nadzór służbowy nad całym sądownictwem sprawuje Jeneral-Gubernator. Może on wstrzymać każdy prawomocny wyrok, zarządzić powzięcie ponownej uchwały i przekazać je innym organom sędziowskim.

Jeneral-Gubernator, a co do Sądów pokoju także przewodniczący Sądu obwodowego (§ 4, ust. 2), mogą przynaglać załatwienie spraw urzędowych grzywnami do stu koron. Nalożenie grzywny musi być poprzednio zagrożone.

Artykuł V.

Pomoc prawna.

§ 11.

Sądy i inne władze winny sobie udzielać wzajemnie pomocy prawnej.

Z zastrzeżeniem wzajemności należy udzielać pomocy prawnej także sądom i innym władzom w Monarchii austriacko-węgierskiej, w Rzeszy niemieckiej i w niemieckim obszarze okupowanym.

Korespondencya bezpośrednia ze sądami i władzami zagranicznymi (ustęp 2) dozwolona jest w bieżących sprawach administracyjnych i sądowych o tyle, o ile to jest potrzebne do szybszego rozstrzygnięcia sprawy. Sądy pokoju winny jednak i w tych wypadkach przedkładać Sądowi obwodowemu swoje pisma, zwrócone do władz poza obszarem okupowanym.

§ 12.

Wyroki sądów w Monarchii austriacko-węgierskiej, Rzeszy niemieckiej i w niemieckim obszarze okupowanym, oraz ugody, zawarte wobec tych sądów, winny być we wszystkich sprawach cywilnych wykonane pod tymi warunkami i w tych granicach, które obowiązują ogólnie w odnośnym państwie dla wykonywania zagranicznych wyroków cywilnych.

O dopuszczalności wykonania należy rozstrzygać w myśl artykułów 1274 do 1281 ustawy o postępowaniu cywilnem. Przed rozstrzygnięciem można dopuścić zabezpieczenie powództwa w myśl artykułu 590 i nast. ustawy o postępowaniu cywilnem. Artykuł 1276 ustawy o postępowaniu cywilnem uchyla się z tem ograniczeniem, że musi być przedłożony nakaz wykonania lub poświadczenie sądu zagranicznego, że wyrok lub ugoda jest wykonalna. Wykonania może żądać wierzyciel wprost lub za pośrednictwem sądu zagranicznego.

Artykuł VI.

Przepisy ogólne i postępowanie.

§ 13.

Skarga kasacyjna jest w sprawach cywilnych niedopuszczalna; w sprawach karnych dopuszczalna jest tylko przeciw wyrokom Sądów pokoju, określonym w artykule 124 ustawy o postępowaniu karnem. O wniosku co do rewizji lub kasacyi wyroku według artykułów 187, 794, 795 ustawy o postępowaniu cywilnem, oraz co do wznowienia postępowania według artykułu 180 i 934 ustawy o postępowaniu karnem rozstrzyga ostatecznie Sąd apelacyjny Jeneral-Gubernatorstwa.

Istniejący porządek instancyi w sprawach opiekuńczych (artykuły 1663, 1664, 1670 ustawy o postępowaniu cywilnem) i w sprawach hipotecznych pozostaje bez zmiany. Komplet dla załatwiania spraw hipotecznych należy składać według odnośnych przepisów. O ile to nie jest wskazaniem, może Jeneral-Gubernator wydać odmienne zarządzenia.

§ 14.

W sprawach karnych prowadzi oskarżenie publiczne przed Sądami obwodowymi, Trybunałami i Sądem apelacyjnym Jeneral-Gubernatorstwa urzędnik sądowy.

Jeżeli według ustaw krajowych w przewodzie sprawy cywilnej ma brać udział prokurator, a sąd uzna takie zastępstwo według stanu sprawy za potrzebne, należy ustanowić kuratora, który ma spełniać obowiązki prokuratora.

§ 15.

Obwieszczenia, które według dotychczasowych przepisów miały być zamieszczone w Dzienniku urzędowym byłego gubernatorstwa lub w Wiadomościach senackich, mają być umieszczone w Dzienniku rozporządzeń Jeneral-Gubernatorstwa dla austriacko-węgierskiego obszaru okupowanego w Polsce. Nadto może sąd zarządzić obwieszczenie w innych dziennikach i w inny sposób.

Postępowanie edyktalne nie może być wdrożone lub dalej prowadzone, jeżeli jest widocznym, że jeden z interesowanych nie może się o tem dowiedzieć i jeżeli mu przez to grozi niepowetowana szkoda. Natomiast można zezwolić na zabezpieczenie powództwa w myśl artykułów 590 i nast. ustawy o postępowaniu cywilnem.

§ 16.

§ 4 rozporządzenia Naczelnego Wodza armii z 15. września 1915, Nr. 38 Dz. rozp., ma opiewać:

»Dochodzenie prowadzi Sąd pokoju. W wypadkach § 1 rozstrzyga Sąd pokoju sam, jeżeli nie ma być według § 3 orzeczona utrata uprawnienia przemysłowego, zamknięcie lokalu przedsiębiorstwa lub wykluczenie od zwiedzania targów. We wszystkich innych wypadkach ma być sprawa po ustaleniu jej stanu przedłożona do rozstrzygnięcia Trybunałowi. Komendant obwodu może dla okręgów kilku Sądów pokoju przekazać badanie i karanie jednemu sędziemu pokoju. W postępowaniu sądowem ma być przesłuchany przynajmniej jeden rzeczoznawca«.

§ 17.

Postanowienia wyjątkowe, zwrócone wyłącznie przeciw obywatelom Monarchii austriacko-węgierskiej lub sprzymierzonego z nią mocarstwa, są uchylone.

Artykuł VII.

Postanowienia końcowe i przejściowe.

Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 1. czerwca 1916.

Sprawy, które według przepisów tego rozporządzenia nie należałyby do sądu, w którym się toczą, wtedy tylko należy odstąpić, jeżeli do dnia 20. maja 1916 ustna rozprawa się jeszcze nie odbyła, ani też nie została wyznaczona; w innych wypadkach zaś winien sąd, który sprawą się zajmował, przeprowadzić postępowanie do końca. Toczące się sprawy opiekuńcze prowadzić ma nadal sąd, który dotychczas był właściwym.

Arcyksiążę Fryderyk, marszałek polny, w. r.

E. Nr. 11061/16.

Zmiany w sądownictwie.

Powyższe rozporządzenie Nacz. Wodza armii, restrytuje trybunały cywilne w miastach gubernialnych w dawnym ich ustroju. Sądy gminne są zrównane ze sądami pokoju i temsamem rozszerzony jest ich zakres działania.

Takie sądy gminne będą odtąd używały historycznej nazwy »Sąd pokoju«. Drugą instancją dla sądów pokoju jest sąd obwodowy w każdym obwodzie. O środkach prawnych przeciw rozstrzygnięciom trybunałów orzeka sąd apelacyjny przy Jen.-Gubernatorstwie.

We wszystkich tych instancjach przewidziany jest udział obywateli kraju w wykonywaniu judykatury. C. i k. Zarząd wojskowy przyznaje ludności znacznie szerszy zakres działania w wykonywaniu sądownictwa, niż ten, jaki istniał poprzednio za czasu pokoju. Rząd okazuje w ten sposób zaufanie, jakie żywi do ludności. Przez swoich przedstawicieli, powołanych na urząd sędziowski ma społeczeństwo uzyskać wgląd w wykonywanie sądownictwa i utwierdzić się w przekonaniu, że miarodajnymi wskaźnikami w urzędzeniu sądownictwa są wyłącznie dobro kraju i zapewnienie bezstronnego wymiaru sprawiedliwości. Takie przeświadczenie musiała zresztą już i dotychczasowa działalność sądów w czasie okupacji upowszechnić.

Zarząd wojskowy oczekuje, iż społeczeństwo na okazane mu zaufanie odpowie równą ufnością i liczy na to, że osobistości powołane na urząd sędziowski będą współdziałały chętnie i ufnie wraz ze sędziami koronnymi, mając na oku dobro ogółu. Celem poprawy i pogłębienia działalności w sprawach opieki wezwie zarząd sądownictwa niebawem także szersze koła społeczeństwa do współdziałania.

2.**Zbiory rolne; ich użytkowanie.**

Poniżej ogłasza się tekst rozporządzenia Naczelnego Wodza armii z 11. czerwca 1916, Dzien. rozp. c. i k. Zarządu wojsk. w Polsce. Część XXIII., Nr. 61.

Mocą uprawnień Najwyższej władzy cywilnej i wojskowej, przeniesionych na Mnie rozkazem Najwyższego Dowództwa zarządzam dla obszarów Polski, podlegających administracyi wojskowej austriacko-węgierskiej (obszar okupowany), co następuje:

§ 1.

Zakaz kupna spodziewanych płodów rolnych.

Kontrakty, mocą których kupuje się ryczałtowo zbiory płodów rolnych roku 1916 w obszarze okupowanym lub spodziewane zbiory tych płodów są zakazane.

Płodami rolnymi w rozumieniu tego rozporządzenia są — z wyjątkiem owoców i buraków cukrowych — wszelkie ziemiopłody, produkowane w gospodarstwie rolnem oraz przetwory młynarskie, uzyskane ze zboża.

§ 2.

Obowiązek zgłaszania przestrzeni wziętej pod uprawę.

Właściciel gruntu rolnego i każdy, który za niego kieruje uprawą roli i gospodarstwem rolnem, winien zgłosić przed 1. lipca 1916 u naczelnika gminy lub sołtysa obszar uprawionej roli i ziemiopłody na tym obszarze zasiane lub zasadzone.

§ 3.

Obowiązek zgłaszania zapasów płodów rolnych.

Kto przechowuje zboże (żyto, pszenicę, poślad, jęczmień, owies, kukurudzę wszelkiego rodzaju), ziemniaki, len (nasienie i włókna lnu), rzepak lub olej rzepakowy, winien zgłosić te zapasy w ciągu tygodnia po zamagazynowaniu, podając ilość, rodzaj i miejsce przechowania organowi kontrolnemu, którego oznaczy Komenda obwodowa w drodze obwieszczenia. Zgłoszenie zapasów, które były już zamagazynowane w chwili wejścia w życie tego rozporządzenia, ma być dokonane w terminie oznaczonym obwieszczeniem Komendy obwodowej.

Zgłoszenie należy ponowić w ciągu tygodnia po wymłóceniu każdego 100 centnarów metrycznych, lub jeżeli zapas nie wynosi 100 centnarów metrycznych, po wymłóceniu całego zapasu.

Jeneral-Gubernator może rozszerzyć obowiązek zgłaszania także na inne płody rolne, nie wymienione w ustępie pierwszym.

§ 4.

Zakazy obrotu.

Jeneral-Gubernator może:
zakazać sprzedawania płodów rolnych osobom,

które nie zostały upoważnione do zakupna przez Zarząd wojskowy, lub kupowania tychże od osób, nie posiadających takiego upoważnienia;

przepisać ogólnie lub dla pewnych obwodów warunki, z zachowaniem których jedynie dozwolone jest kupno i sprzedaż lub każdy inny rodzaj obrotu płodów rolnych.

§ 5.

Zajęcie i kupno płodów rolnych.

Jeneral-Gubernator może zarządzić ogólnie lub dla pewnych obwodów, że płody rolne — z wyjątkiem tych ilości, które producent sam potrzebuje dla wyżywienia swoich domowników, na nasienie dla swej posiadłości, na paszę dla swego bydła, lub dla prowadzenia własnego przedsiębiorstwa rolnego lub przemysłowego — mają być zajęte i odebrane posiadaczowi za potwierdzeniem lub, że posiadacz ma je oddać w pewnych miejscach odbioru.

Za zajęte płody rolne wyplacona będzie w gotówce cena odbioru, każdorazowo ustanowiona, za zboże jednak, zajęte po 1. stycznia 1917 w stanie nieomłóconym, tylko połowa tej ceny.

§ 6.

Ceny odbioru.

Jeneral-Gubernator upoważniony jest do oznaczenia w drodze rozporządzenia cen odbioru płodów rolnych (§ 5, ustęp 2) oraz kwot, które mają być odciągnięte od tej ceny za przymieszki i zanieczyszczenie, wreszcie wynagrodzenia za załadowanie i transport do miejsca odbioru.

§ 7.

Zarządzenie co do oszczędzania.

Nie wolno wypasać pszenicą, żytem, pośladem lub jęczmieniem, które się nadają do wymielenia.

Przy wytwarzaniu mąki z pszenicy, żyta, pośladu lub jęczmienia należy wymielać przynajmniej do 80 procent. Komendant obwodu może tę stopę wymielania podwyższyć.

Jeneral-Gubernator wyda przepisy co do wypiekania chleba i innego pieczywa oraz co do handlu tymi wytworami.

§ 8.

Zapewnienie środków żywności.

Jeneral-Gubernator wyda dla zapewnienia środków żywności zarządzenia co do:

zaopatrzenia gmin w środki żywności w ten sposób, że pobór ich dozwolony jest tylko przez umyślnie

w tym celu ustanowione organa (komitety spożywcze) lub przez zarząd gminy;

ograniczenia spożycia mąki, chleba, ziemniaków, mięsa, tłuszczu i cukru do pewnych ilości na osobę i dzień;

ograniczenia lub zakazu używania owsa do karmienia bydła;

ograniczenia, postawienia pod nadzór lub zamknięcia, młynów, browarów, gorzelnii lub innych przedsiębiorstw przemysłowych, przerabiających ziemiopłody rolne.

§ 9.

Zapotrzebowanie jaj.

§§ 4, 5 i 6 stosują się także do obrotu handlowego jajami, do zajęcia i zakupu jaj oraz do cen odbioru jaj.

§ 10.

Postanowienia karne.

1) Kto zawiera interes zakazany w § 1 lub na podstawie § 4, pośredniczy przy jego zawarciu lub współdziała przy zawarciu lub pośrednictwie;

2) kto zaniedba zgłoszenia przepisane w § 2 lub § 3, lub podaje nieprawdziwe daty, oraz kto przytem współdziała;

3) kto przekracza inne postanowienie tego rozporządzenia lub przepis wydany na jego podstawie,

będzie karany przez Komendę obwodową grzywną do pięciu tysięcy koron lub aresztem do sześciu miesięcy, o ile czyn ten nie podlega surowszej karze.

Obok kary aresztu można nałożyć grzywnę do trzech tysięcy koron.

§ 11.

Interesy zawarte wbrew zakazowi.

Interesy zawarte wbrew postanowieniom niniejszego rozporządzenia są nieważne.

Przedmioty, przez których kupno lub sprzedaż naruszono to rozporządzenie, lub zakaz wydany na jego podstawie, tudzież cena kupna za nie ulegają konfiskacie i będą użyte przez Komendę obwodową dla wyżywienia ludności.

§ 12.

Moc wsteczna.

§§ 1 i 11, ustęp 1, stosują się także do interesów, zawartych przed wejściem w życie niniejszego rozporządzenia.

Świadczenia uskutecznione na podstawie tych interesów, muszą być na żądanie zwrócone. Gdyby wsku-

tek tego ekonomiczna egzystencja producenta lub jego rodziny została zagrożoną, może Komenda obwodowa ustanowić ulgi co do zwrotu świadczeń.

§ 13.

Opublikowanie.

Niezależnie od ogłoszenia z mocą obowiązującą rozporządzeń, zarządzeń i nakazów Jenerał-Gubernatora (§ 4 rozporządzenia Naczelnego Wodza armii z 25. września 1915, Nr. 34 Dz. rozp.), będą przepisy, wydane na mocy tego rozporządzenia, podane do publicznej wiadomości w dziennikach urzędowych tych obwodów, w których mają obowiązywać, przez ogłoszenie w dziennikach, przybicie w miejscu publicznem i w inny sposób zwyczajem miejscowym przyjęty.

§ 14.

Uchylenie dawniejszych postanowień; termin wejścia w życie.

Rozporządzenie Naczelnego Wodza armii z 27. czerwca 1915, Nr. 20 Dz. rozp., i z 26. lipca 1915, Nr. 27 Dz. rozp., są uchylone.

Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Arcyksiążę Fryderyk, marszałek polny, w. r.

3.

Rozszerzenie Jenerał-Gubernatorstwa lubelskiego na obwody Chełm, Hrubieszów i Tomaszów.

Poniżej ogłasza się tekst rozporządzenia Naczelnego Wodza armii z 5. czerwca 1916, Dzien. rozp. c. i k. Zarządu wojskowego w Polsce. Część XXII., Nr. 59.

Mocą uprawnień Najwyższej władzy cywilnej i wojskowej, przeniesionych na Mnie rozkazem Najwyższego Dowództwa zarządzam dla obszarów Polski, podlegających administracji wojskowej austriacko-węgierskiej (obszar okupowany), co następuje:

§ 1.

Zakres działania Jenerał-Gubernatorstwa lubelskiego rozciąga się w dziedzinie sądownictwa i administracji na cały obszar Polski, zajęty przez wojska austriacko-węgierskie.

§ 2.

Jenerał-Gubernatorstwo obejmuje zatem obwody: Bilgoraj, Busk, Chełm, Dąbrowa, Hrubieszów, Janów, Jędrzejów, Kielce, Końsk, Kozienice, Krasnostaw,

Lubartów, Lublin, Miechów, Nowo-Radomsk, Pińczów, Piotrków, Puławy, Olkusz, Opatów, Opoczno, Radom, Sandomierz, Tomaszów, Wierzbnik, Włoszczowa, Zamość oraz enklawę Jasną Górę w Częstochowie.

Dla obwodów — o ile okręgi ich nie zostały zmienione pod Zarządem wojskowym austriacko-węgierskim — miarodajne są granice, które istniały przed 1. stycznia 1912 roku.

Jeneral-Gubernator może ze względu na dogodność komunikacji, po wysłuchaniu interesowanych rad gminnych, wyłączyć gminy graniczne lub części takich gmin z jednego obwodu i przyłączyć je do sąsiedniego.

§ 3.

Wszystkie rozporządzenia Naczelnego Wodza armii, wydane dla obszarów Polski, podlegających administracji wojskowej austriacko-węgierskiej, oraz zarządzenia i rozkazy, wydane przez Jeneral-Gubernatora na podstawie tych rozporządzeń lub na podstawie ustaw krajowych, obowiązują w miarę rozporządzeń Naczelnego Wodza armii z 16. lutego 1915, Nr. 1 Dz. rozp. (§ 4), i 25. sierpnia 1915, Nr. 34 Dz. rozp. (§ 4, ustęp 3), bez wyjątku w całym Jeneral-Gubernatorstwie.

§ 4.

Uprawnienia zarządu etapowego, wykonywane dotychczas w obwodach Chełm, Hrubieszów i Tomaszów przez komendy armii, są wobec włączenia tych obwodów do Jeneral-Gubernatorstwa uchylone.

§ 5.

Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie dnia 15. czerwca 1916.

Arcyksiążę Fryderyk, marszałek polny, w. r.

4.

Obrót pieniężny.

Poniżej ogłasza się tekst rozporządzenia Naczelnego Wodza armii z dnia 5. czerwca 1916, Dz. rozp. c. i k. Zarządu wojsk. w Polsce. Część XXII., Nr. 60.

Mocą uprawnień Najwyższej władzy cywilnej i wojskowej, przeniesionych na Mnie rozkazem Najwyższego Dowództwa zarządzam dla obszarów Polski, podlegających administracji wojskowej austriacko-węgierskiej (obszar okupowany), co następuje:

§ 1.

Monety i noty waluty koronowej muszą być przyjmowane przy wszelkich zapłatach za przedmioty i świadczenia:

a) których cena jest oznaczona z urzędu;

b) których komendy i organa c. i k. Zarządu wojskowego przymusowo żądają.

Kursa wymiany, które mają być przytem stosowane, będą każdorazowo z urzędu ogłoszone,

Nieważne są umowy stron, mocą których zapłaty oznaczone pod a) nie mają być uiszczone w walucie koronowej.

§ 2.

Publiczne kasy będą przyjmować zapłaty zarówno w walucie koronowej jak i w walucie rosyjskiej po kursach wymiany każdorazowo ustanowionych.

Postanowienie to odnosi się także do podatków i innych publicznych danin, ustalonych w walucie rosyjskiej.

§ 3.

Niniejsze rozporządzenie nie odnosi się do zapłat w monetach złotych.

§ 4.

Przekroczenia § 1 tego rozporządzenia będą karane przez Komendę obwodową grzywną do dwóch tysięcy koron lub aresztem do trzech miesięcy.

§ 5.

Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Arcyksiążę Fryderyk, marszałek polny, w. r.

5.

Kurs zamiany rubla.

(Rozporządzenie c. i k. Jeneralnego Gubernatorstwa Wojskowego Nr. 40400/16).

Kurs przymusowy 1 Rubel = 2 korony uchyla się, a natomiast ma być rubel obliczany według kursu oznaczonego każdorazowo przez Najwyższego Wodza Armii.

Ten kurs zamiany wynosi aż do odwołania 1 Rubel = 2 korony 50 halerzy.

Rozporządzenie to obowiązuje od dnia 9. czerwca 1916.

6.

E. N. 7391.

Obwieszczenie

w sprawie otwarcia kursu nauki akuszeryi w szkole położnych w Krakowie.

W c. k. szkole położnych w Krakowie zostanie otwarty w październiku b. r. jednoroczny kurs nauki

akuszery, na który zostaną dopuszczone także osoby z austr.-węg. okupowanego obszaru Polski. Aby zaradzić brakowi egzaminowanych akuserek, polecam Wójtom zgłosić nazwiska tych będących pod względem moralności bez zarzutu kobiet, któreby mogły wziąć udział w kursie akuszery i po złożeniu przepisane egzaminu jako dyplomowane akuszerki osiedlić się w swojej ojczyźnie.

Osoby te mają posiadać następujące warunki przyjęcia:

1. Dokładną znajomość czytania, pisania i rachowania w języku polskim.

2. Kobiety niezamężne muszą mieć skończony 24 rok życia.

3. Wszystkie nie mogą przekraczać 42 roku życia.

Koszta pobytu w Krakowie podczas odbywania kursu, jakoteż nabycia potrzebnych przy porodzie narzędzi i instrumentów, ponoszą kandydatki same, albo w razie niezamożności, dotycząca gmina.

Kandydatki, które reflektują na tę zapomogę ze strony gminy, muszą zobowiązać się przynajmniej 3 lata odbyć praktykę w dotyczącej gminie.

Kandydatki muszą zgłosić się osobiście w czasie między 1—4 października 1916 w dyrekcji szkoły położniczej w Krakowie z następującymi dokumentami:

- a) metryka chrztu, względnie urodzenia;
- b) świadectwo zdrowia;
- c) świadectwo szczepienia ospy;
- d) świadectwo moralności;
- e) zamężne: świadectwo ślubu i zezwolenie męża;
- f) wdowy: świadectwo śmierci męża.

Należy zgłosić najdalej do pięciu dni c. i k. Komendzie obwodowej liczbę osób, które zamierzają brać udział w kursie, możliwie z podaniem ich nazwisk, miejsca zamieszkania, jakoteż bliższych potrzebnych dat.

7.

E. N. 12078/16.

Kursa wakacyjne dla nauczycielstwa.

C. i k. Jeneral-Gubernatorstwo wojskowe zarządziło rozp. z dn. 26. czerwca 1916 C. Nr. 40751/16 na podstawie zezwolenia Naczelnej Komendy armii z dnia 6. czerwca 1916 Nr. 38028, urządzenie czterotygodniowego kursu dla nauczycieli i nauczycielek w następujących miejscowościach: w 1) Busku, 2) Jędrzejowie, 3) Lubartowie, 4) Miechowie, 5) Nowo-Radomsku, 6) Olkusz, 7) Włoszczowej, 8) Opocznie, 9) Puławach, 10) Pińczowie, 11) Sandomierzu, 12) Zamościu. Kurs trwać będzie od 24. lipca do 19. sierpnia i obejmować będzie: 1) pedagogikę, 2) dydaktykę i metodykę specjalną, 3) język i literaturę polską, 4) geografii i hi-

storię Polski z uwzględnieniem krajów ościennych. Uczestnicy kursu będą prócz tego odbywali codziennie kolejno lekcję praktyczną w szkole ludowej z zakresu przedmiotów nauki szkolnej, tudzież gier i zabaw. Stosownie do miejscowych warunków urządzone będą wykłady z zakresu higieny szkolnej, kooperatywy, wycieczki w okolicę i t. p. Uczestnicy kursu otrzymują na pokrycie kosztów utrzymania i podróży zasiłek jednorazowy sto koron, tudzież wolne mieszkanie (bez pościeli). Komitety miejscowe postarają się o zapewnienie możliwie taniego wiktów.

Prośby o przyjęcie na kurs (z wymienieniem, lub bez wymieniania specjalnej miejscowości) należy wnieść za pośrednictwem Komendy obwodowej, w której obwodzie petent(ka) mieszka, do Generalnego Gubernatorstwa najpóźniej do końca czerwca 1916 roku. Generalna Gubernia zastrzega sobie prawo przy możliwym uwzględnieniu specjalnych życzeń, przydzielania poszczególnych osób do kursów w miastach, których w prośbie nie wymieniono. Pod rozwagę będą wzięte prośby: a) nauczycieli czynnych obecnie w publicznych szkołach ludowych (zwłaszcza wiejskich i małomiasteczkowych) całego obszaru okupowanego; b) osób, które piśmiennie zobowiążą się do pełnienia służby nauczycielskiej w publicznej szkole ludowej wiejskiej lub małomiasteczkowej w miejscowości wyznaczonej przez władzę od 1. września 1916 r. (W przeciwnym razie musiałyby zwrócić przyznany im zasiłek). Te osoby powinny dołączyć dowody studiów poprzednich, świadectwo moralności i świadectwo fizycznego uzdolnienia do zawodu nauczycielskiego.

8.

Obwieszczenie

o przyjmowaniu osób z pośród mieszkańców obszaru okupowanego do służby w c. i k. żandarmeryi.

C. i k. Zarząd wojskowy obszarów okupowanych w Polsce zezwolił na przyjmowanie do służby w żandarmeryi dobrowolnie zgłaszających się mieszkańców obszaru okupowanego.

Ponieważ c. i k. żandarmerya w obszarze okupowanym Polski stanowi integralną część składową c. i k. wojska, przeto dobrowolne wstąpienie do żandarmeryi należy uważać na równi z dobrowolnym wstąpieniem do wojska przyzwolonem Najwyższem postanowieniem z 1. października 1914 roku.

1. Warunki przyjęcia są następujące:

a) zupełna zdolność fizyczna do służby wojskowej i wiek pomiędzy 20 i 30 lat;

- b) zupełna nieskazitelność sądowa;
- c) znajomość języka polskiego w słowie i piśmie, przyczem pierwszeństwo będą mieli władający również językiem niemieckim;
- d) stan wolny lub bezdzietny wdowi;
- e) zobowiązanie się do służby w żandarmeryi na obszarze okupowanym Polski przynajmniej przez 4 lata. Małoletni muszą mieć pisemne pozwolenie ojca lub opiekuna, potwierdzone przez Urząd gminny, na dobrowolne wstąpienie do żandarmeryi.

2. Postanowienia względem poborów.

Przyjęcie ma miejsce na razie na 6 miesięcy, po tej próbie nastąpi dopiero przeniesienie do żandarmeryi.

Początkowe pobory wynoszą oprócz systemizowanej należytości etapowej (obecnie 3 K. 12 h. dziennie) 2 kor. 74 hal. płacy dziennej i 1 kor. 20 hal. dziennie dodatku wojskowego. Każdy kandydat przyjęty, winien ze sobą zabrać porządne ubranie, obuwie i bieliznę; otrzyma jednak następnie mundur rządowy, buty i uzbrojenie.

Do każdego podania należy oprócz zwykłych dokumentów oryginalnych (metryki urodzenia, świadectw szkolnych) przynieść własnoręcznie napisany rewers w języku polskim lub niemieckim następującej treści:

Zobowiązuję się na wypadek przyjęcia mnie do c. i k. żandarmeryi dla obszaru okupowanego Polski wysłużyć przy tejże żandarmeryi przynajmniej przez 4 lata czynnie.

Data

Podpis dwóch świadków:

Podpis:

Podania o przyjęcie winny być wnoszone jak najprędzej do c. i k. Komendy obwodowej.

Przyjęci podlegają od dnia wstąpienia do żandarmeryi wojskowemu ustawodawstwu karnemu i wojskowym przepisom dyscyplinarnym na równi z przynależnymi do c. i k. wojska.

9.

Zaraza stadnicza koni i otręt koni i bydła rogatego.

a) Zaraza stadnicza koni jest chorobą zaraźliwą o przewlekłym przebiegu, która pojawia się u koni rozplodowych i szerzy się tylko przez stanowienie.

Pierwsze zmiany okazują się na częściach płcio-

wych. U klaczy dostrzegać się daje ciągle palenie się do ogierów, śluzowy lub śluzowo-ropny wypływ z plamisto zaczerwienionej pochwy; wnet potem przyłącza się miękkie, ciastowate obrzmienie sromu; u wejścia do pochwy pojawiają się małe guzki, rzadziej pęcherzyki, z których potem tworzą się wrzodziki, albo małe białe, względnie jasno-żółte plamy; klacze ustawiają się często do moczenia i roztwierają przytem żywo srom.

Ogierzy okazują silny popęd płciowy i parcie na mocz, który jednak oddają tylko w małej ilości; ujście cewki moczowej jest mocniej zaczerwienione i nabrziałe; niekiedy wypływa z niej śluz ciągnący się. Na żołądki, prąciu, a niekiedy na mosznach tworzą się czasem guzki, a z nich wrzody, względnie okrągłe, białe plamy.

Po pewnym, różnie długim czasie pojawiają się tak u klaczy jak i u ogierów na rozmaitych miejscach powierzchni skóry płaskie, twarde, niebolesne obrznięcia, wielkości prawie talara (pokrzywkowy wyrzut skórny), które powoli lub szybko znikają, poczem jednak powstają na innych miejscach świeże takie talaretowate obrzękłości, połączone najczęściej ze świądem.

W dalszym przebiegu dostrzedz można osłabienie zadu zwierząt; w spoczynku przestępują często tylnymi nogami z nogi na nogę, przy chodzie chwieją się w krzyżu, leżąc podnoszą się z trudnością lub kuleją w chodzie na jedną albo na drugą nogę.

Często przyłączają się porażenia innych części ciała, jednego lub drugiego ucha, górnej lub dolnej wargi, górnych powiek lub ogona.

Zwierzęta chudną znacznie, mimo niezmienionej chęci do jadła; włos się najeża, traci połysk; w końcu pojawiają się opuchlinowe obrznięcia na dolnej części brzucha i na kończynach, u ogierów na mosznach i na puzdrze; wreszcie po długiej chorobie konie giną.

b) Otręt części płciowych jest zaraźliwą wysypką na częściach płciowych koni i bydła rogatego, która szerzy się bardzo łatwo przez stanowienie, lecz może się przenosić także w inny sposób.

U samic pojawiają się małe pęcherzyki na sromie, które pękają i zamieniają się w powierzchowne wrzodki, pokrywające się w końcu cienkimi strupkami, pod którymi odbywa się gojenie. Z pochwy wypływa wydzielina mniej lub więcej obfita, śluzowata lub ropna; rodnica i międzykrocze bywają niekiedy ciastowato obrznięte.

U samców pojawia się wysypka na rozmaitych miejscach prącia; przebiega ona tak jak u samic; zwyczajnie można dostrzedz także ciastowate obrzmienie napletka.

Stan zdrowia ogólny, tak samców jak samice nie ulega zaburzeniu; choroba przebiega szybko i kończy się wyzdrowieniem w ciągu 3 do 4 tygodni.

10.

Ułatwienia w ruchu granicznym przy wykonywaniu obowiązków duszpasterskich i uczęszczaniu do kościoła.

Rozporządzenie c. i k. Jenerał-Gubernatora wojskowego z dnia 24-go maja 1916 r.

Na podstawie § 5 rozporządzenia Naczelnego Wodza armii z 25. sierpnia 1915 r. Dz. rozp. Nr. 35 i w porozumieniu z ces. niem. Jenerał-Gubernatorem w Warszawie, zarządza się co następuje:

§ 1.

Parafianom powiatów granicznych, których parafie z jednego okręgu okupacyjnego wchodzi w drugi, należy udzielać przepustek przewidzianych w rozporządzeniu c. i k. Jen. Gub. wojskowego z 29. grudnia 1915 r., Nr. 14.

Przepustki te mogą być wystawiane na przeciąg trzech miesięcy.

§ 2.

Duchownych, którzy udają się do chorych z Przenajświętszym Sakramentem, należy przepuszczać bez przepustek, we dnie i w nocy.

§ 3.

Orszaki pogrzebowe, składające się z karawanu, duchownego, niosącego krzyż, sługi kościelnego i bliższych krewnych, należy przepuszczać bez uprzedniego pozwolenia i bez przepustek.

11.

Ceny cukru.

Rozporządzenie c. i k. Jenerał-Gubernatora wojskowego z dnia 5-go czerwca 1916 r.

Na podstawie § 4 rozporządzenia Naczelnego Wodza armii z dnia 4. maja 1916 r., Dz. rozp. Nr. 57, (Patrz Dziennik urzędowy Nr. 7) rozporządzam co następuje:

§ 1.

Wytwórca jest obowiązany odstąpić cukier c. i k. zarządowi wojskowemu po następujących cenach:

za 100 kg. nie rafinowanego cukru kryształowego . . . . . 100 K. 60 h.
za 100 kg. rafinowanego cukru (kostkowego, 108 K. 60 h. w głowach, mączki, kryształowego i t. d.) 108 K. 60 h.
Ceny te są ważne dla odbioru w fabryce. Za opakowanie policza się koszta własne wytwórcy.

§ 2.

C. i k. wojskowy zarząd odstępuje cukier tylko takim posiadaczom koncesyi, którzy w myśl § 8 rozporządzenia Naczelnego Wodza armii mogą oddawać towar tylko drobnym rozprzedawcom (hurtownicy). Tym posiadaczom koncesyi będzie cukier oddawany po cenach:
100 kg. nie rafinowanego cukru kryształowego . . . . . 170 K. 80 h.
100 kg. rafinowanego cukru . . . . . 180 K. 50 h.

Te ceny są ważne dla odbioru w jednym z oznaczonych przez c. i k. zarząd wojskowy miejsc odbioru, w braku takiego w magazynie handlarza.

§ 3.

Ceny cukru dla sprzedaży przez hurtownika drobnemu sprzedawcy oznacza się, jak następuje:

1 polski funt nie rafinowanego cukru kryształowego . . . . . 72 hal.
1 polski funt rafinowanego cukru . . . . . 76 hal.

Ceny te są ważne dla odbioru w lokalu handlowym drobnego sprzedawcy. Koszta transportu zwracać będzie hurtownikowi c. i k. Komenda obwodowa.

§ 4.

Ceny sprzedaży cukru konsumentom ustanawia się następująco:

za 1 polski funt nie rafinowanego cukru . . . 76 hal.
za 1 polski funt rafinowanego cukru . . . . 80 hal.

§ 5.

Rozporządzenie to wchodzi w życie z dniem 10. czerwca 1916 r.

12.

Przyjmowanie prywatnych pakietów pocztowych przez c. i k. etapowe urzędy pocztowe na obszarze okupowanym w Polsce.

Obwieszczenie Naczelnnej Komendy Armii z dnia 17-go maja 1916 r.

Na podstawie § 9 punkt 8 rozporządzenia Naczelnego Wodza armii z dnia 24. lutego 1916 o służbie pocztowej i telegraficznej dozwala się począwszy od dnia

1. czerwca 1916 przyjmowania prywatnych pakietów pocztowych, przy etapowych urządach pocztowych w c. i k. obszarze okupowanym w Polsce, pod następującymi warunkami:

1. Prywatne pakiety pocztowe mogą być przesyłane tak w samym obszarze okupowanym, jak też z tego obszaru do Monarchii.

2. Pakiety pocztowe przyjmowane będą na razie tylko przez etapowe urzędy pocztowe i telegraficzne I. klasy.

3. Od przesyłek w pakietach pocztowych są wykluczone:

- a) brudna bielizna;
- b) noszone ubrania w nieczystym stanie;
- c) przedmioty, których przesyłka połączona jest z niebezpieczeństwem;
- d) broń i amunicja wszelkiego rodzaju;
- e) przedmioty łatwo ulegające zepsuciu;
- f) żywe zwierzęta.

4. Towary, które podlegają ogólnemu zakazowi wywozu, są od przesyłek do Monarchii wykluczone, jeżeli na wywóz ich w pakietach pocztowych nie ma wyraźnego zezwolenia Jeneralnego Gubernatorstwa wojaskowego.

5. Do pakietów nie wolno dołączać zamkniętych lub otwartych listów, pism albo innych uwiadomień mających charakter prywatnej korespondencji, w końcu pieniędzy w gotówce i papierów wartościowych. Dozwolone zaś jest dołączanie faktur (rachunków), które zawierają jedynie istotne dla tego rodzaju pism, wiadomości.

6. Najwyższa dopuszczalna waga wynosi 5 kg.

7. Opakowanie i zamknięcie pakietów musi być odpowiednio do przestrzeni, jaką przesyłka ma odbyć, do rozmiaru przesyłki i właściwości zawartości, trwałe i tego rodzaju, aby zawartość przed uszkodzeniem i rabunkiem dostatecznie była zabezpieczona, oraz aby nie było niebezpieczeństwa uszkodzenia innych przesyłek lub skażenia personelu pocztowego.

8. Adres, który należy umieścić na samej przesyłce, musi zawierać odbiorcę i miejsce przeznaczenia dokładnie wyrażone, ażeby zapobiedz każdej niepewności w przesłaniu i wydaniu pakunku.

Pożądane jest dołączenie do przesyłki odpisu adresu z podaniem adresu nadawcy.

9. Zawartość przesyłki należy tak na samym pakiecie jak i na adresie przesyłkowym podać zgodnie z prawdą i tak dokładnie, aby łatwo można osądzić, czy przesyłka pocztą jest dozwolona i czy opakowanie i zamknięcie jest opowiednie, oraz tak, jak to jest potrzebne dla manipulacji podczas przesyłania i wydania pakietu.

10. Do każdego pakietu należy dołączyć osobny adres przesyłkowy, przy użyciu blankietów przeznaczonych dla obszaru okupowanego w Polsce, dla przesyłek

za pobraniem blankietów połączonych z przekazem do pobrania (cena sprzedaży 3 h.). Należytość stemplową w kwocie 10 h. należy uiścić przez nalepienie stempla skarbowego.

Pisemnych doniesień nie można umieszczać na adresach przesyłkowych.

11. Należytość za przesyłkę wynosi 60 h. od każdego pakietu. Za dosłanie lub zwrot przesyłki będzie ta sama należytość na nowo policzona.

12. Za pobraniem pocztowym można wysyłać pakiety aż do wysokości 1000 K.

Należytość za pobranie wynosi 2 h. od każdych 4 koron, najmniej jednak 12 h. i należy ją uiścić tak jak należytość za przesyłkę przy nadaniu, przez przyklepienie na adresie przesyłkowym marek pocztowych.

13. Pakiety przeznaczone do Monarchii podlegają przy wejściu do Monarchii rewizji cłowej i dlatego każdy pakiet należy zaopatrzyć w deklarację cłową (cena sprzedaży 1 h.). Oprócz tego należy do każdego pakietu dołączyć statystyczną deklarację towarową (cena sprzedaży również 1 h.).

14. Podanie wartości, żądanie doręczenia przesyłki przez umyślnego posłańca, do własnych rąk, lub za recepisem zwrotnym; żądanie, aby przesyłkę traktowano z specjalnymi ostrożnościami (przesyłka przestrzenna, Sperrgut), jakoteż żądanie dołączenia do przesyłki karty frankatury cłowej, są niedopuszczalne.

15. Pakiety, które powyższym przepisom nie odpowiadają, są od przyjęcia wykluczone i zostaną, w razie jeśli braki później dostrzeżone będą, zwrócone nadawcy.

Etapowe urzędy pocztowe są uprawnione do otwarcia pakietów celem sprawdzenia zawartości także w nieobecności nadawcy lub uprawnionego do odbioru.

16. W obszarze okupowanym pakiety na razie nie będą doręczane. O nadejściu pakietów zostaną uprawnieni do odbioru w miejscu poczty i w okręgu zawiadomieni przez wydanie adresu przesyłkowego. Należytość za uwiadomienie (Avizo) wynosi 4 h.

17. Przy uwiadomieniach o niedoręczalności przesyłek wchodzi w zastosowanie przepisy obowiązujące we wzajemnym obrocie austriacko-węgiersko-bośniacko-hercegowińskim z tym wyjątkiem, że żądanie opustu lub zmniejszenia pobrania nie jest dopuszczalne.

18. Termin reklamacyjny dla prywatnych pakietów pocztowych wynosi 6 miesięcy od dnia nadania.

19. Zarząd pocztowy obszaru okupowanego przyjmuje porękę za zaginione pakunki lub ubytek zawartości stosownie do rzeczywistej straty, mianowicie przy pakietach do 3 kg. najwyżej do wysokości 15 K., przy pakietach od 3 do 5 kg. do wysokości 25 K., jednak tylko pod warunkiem, że zaginięcie lub ubytek nastąpiły na obszarze służbowym Zarządu lub wskutek winy personelu pocztowego.

13.

Ostrzeżenie przed spekulacjami gruntowymi.

Zdarzają się wypadki, że niesumienni spekulanci gruntowi starają się krzywdzić ludność wiejską, skłaniając rolników do sprzedaży swych posiadłości ziemskich z uzasadnieniem, że z powodu wojny wartość swą stracili.

Ostrzega się przed podobnym nieprawdziwym przedstawieniem rzeczy. Posiadłości ziemskie nie tylko nie doznały obniżenia wartości wskutek wojny, lecz owszem wartość ich znacznie się podniosła i jeszcze bardziej się podniesie. Odradza się tedy stanowczo od sprzedaży gruntów.

Gdyby wypadki zamierzonych spekulacji gruntowych lub usiłowań namawiania ludności do sprzedaży gruntów celem spekulacji doszły do wiadomości władz, będą winni sądownie pociągnięci do odpowiedzialności.

14.

Wykaz**osób skazanych przez Sąd wojskowy c. i k. Komendy obwodowej w Kozienicach od 1. maja do 31. maja 1916**

1) Józef Kusio, 2) Jan Markowski, 3) Stanisław Urbanek, 4) Marcin Kowalczyk, 5) Jan Koncki, 6) Stanisław Golda, 7) Karol Janos, 8) Szczepan Poterek, 1. maja, za występki wmieszania się przy wykonaniu publicznej służby i zbiegowiska §§ 571, 531 w. u. k. po 3 tygodnie aresztu.

9) Adam Bomba, 2. maja za zbrodnię kradzieży §§ 457, 458, 462 c, 466 b, 469 w. u. k. na 1 rok ciężkiego więzienia.

10) Sruł Silberstein, 2. maja za występki nakłaniania do nadużycia władzy urzęd. (usiłowane przekupstwo) § 568 w. u. k. na 1 tydzień obostrzonego aresztu.

11) Posp. Stanisław Leśniak, 2. maja za nadużycie władzy urzędowej. Występek naruszenia karności i porządku §§ 380, 269 w. u. k., na 1 rok ciężkiego więzienia.

12) Stanisław Tomczyk, 5. maja za zbrodnię rabunku §§ 483, 485 a, c, d, w. u. k. na 18 lat ciężkiego więzienia.

13) Jan Figura, 5. maja za niedozwolone posiadanie broni na 8 miesięcy więzienia.

14) Wincenty Wojtas, 10. maja za zbrodnię rabunku § 483 w. u. k. na 8 lat ciężkiego więzienia.

15) Stanisław Jarecki, 11. maja za zbrodnię oszustwa §§ 502, 504 a w. u. k., na 3 miesiące obostrzonego aresztu.

16) Jan Kaca, 11. maja za współudział w zbrodni przez zażalenie § 520 w. u. k., na 4 miesiące ciężkiego więzienia.

17) Mikołaj Klos, 17. maja za zbrodnię oszustwa §§ 502, 503, 504 d w. u. k., na 1 miesiąc obostrzonego więzienia.

18) Tomasz Mordach, 17. maja za zbrodnię kradzieży §§ 457, 458, 462 c, 469 w. u. k., na 2 lata ciężkiego więzienia.

19) Jan Domański, 17. maja za zbrodnię kradzieży §§ 457, 458, 462 c, 469 w. u. k., na 1 rok ciężkiego więzienia.

20) Maryanna Salek, 17. maja za zbrodnię morderstwa §§ 413, 418 w. u. k., na 3 lata ciężkiego więzienia.

21) Jan Piórkowski, 22. maja za występki kradzieży na 2 miesiące aresztu.

22) Michał Rotuski, 23) Józef Rotuski, 22. maja za zbrodnię gwałtu publicznego § 360 w. u. k. na 1 miesiąc aresztu.

24) Walenty Rotuski, 22. maja za zbrodnię gwałtu publicznego § 360 w. u. k. na 6 tygodni aresztu.

25) Stanisław Maruszka, 24. maja za zbrodnię kradzieży § 457, 459, 462 c w. u. k. na 1 rok ciężkiego więzienia.

26) Posp. Janos Papp, 25. maja za zbrodnię zgwałcenia § 404 w. u. k. na 1½ roku ciężkiego więzienia.

27) Józef Kapusta, 25. maja za niedozwolone posiadanie broni na 10 miesięcy aresztu.

28) Paweł Ciwka, 25. maja za niedozwolone posiadanie broni na 1 rok aresztu.

29) Jan Janczik, 25. maja za niedozwolone posiadanie broni na 10 miesięcy aresztu.

30) Jan Lesica, 26. maja za nadużycie władzy urzędowej. Kradzież, wymuszenie §§ 380, 11, 457, 458, 466 b, 376 b, 556, 769 w. u. k. na 6 lat ciężkiego więzienia.

31) Stanisław Cieślak, 29. maja za zbrodnię oszustwa § 514 w. u. k. na 6 miesięcy ciężkiego więzienia.

32) Franciszek Młyński, 29. maja za występki kradzieży § 732 w. u. k. 3 dni aresztu.

33) Ignacy Nagetz, 34) Antoni Wojacz, 35) Antoni Serafin, 29. maja za występki kradzieży § 732 w. u. k. na 1 dzień aresztu.

36) Jan Rybak, 29. maja za występki kradzieży § 732 w. u. k. na 3 dni aresztu.

37) Antoni Rybak, 29. maja za występki kradzieży § 732 w. u. k. na 3 dni aresztu.

38) Jan Wesna, 29. maja za występki kradzieży § 732 w. u. k. na 2 dni aresztu.

39) Józef Cuder, 29. maja za występki kradzieży na 3 dni aresztu.

**C. i k. Komendant obwodu:
Podpułkownik TINTZ m. p.**